

PROJECTE LINGÜÍSTIC DE CENTRE

CEIP TALAIOT

ÍNDEX

1. Introducció.
2. Context sociolingüístic del centre
 - 2.1. Alumnat.
 - 2.2. Entorn.
3. El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge.
4. El tractament global de les llengües curriculars en els processos d'ensenyament i aprenentatge (Llengua catalana, Llengua castellana, Llengua anglesa)
 - 4.1 Mesures per a la coordinació i la integració curricular.
5. Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula aquest ensenyament.
 - 5.1- Previsions de caràcter general sobre la metodologia didàctica de l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües curriculars i de la competència comunicativa.
 - 5.1- Recursos
 - 5.2- Activitats de foment de l'hàbit lector
 - 5.3- Plantejaments sobre l'avaluació de la competència comunicativa.
6. Especificació de les àrees, matèries o mòduls que s'impartiran en cada una de les llengües.
7. Estratègies organitzatives i curriculars per desenvolupar la competència comunicativa en llengua oral en llengua catalana.
8. Criteris per a l'atenció específica d'alumnes d'incorporació tardana amb desconeixement de la llengua catalana i, si fos també el cas, de llengua castellana.
9. Criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del centre amb l'objectiu d'assolir el domini de les dues llengües oficials al final de l'escolaritat obligatòria.
10. Aplicació, difusió, seguiment i avaluació del projecte.

1. Introducció

Aquest projecte reflecteix l'estratègia del centre per, a partir de context sociolingüístic, poder desenvolupar les capacitats de l'alumnat en el domini de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, de la llengua castellana, i de la llengua estrangera, anglesa en aquest cas.

Les noves exigències de la societat pel que fa a la necessitat de coneixements de llengües estrangeres fan replantejar al centre cercar nous plantejaments metodològics i noves estratègies per a l'aprenentatge de llengües, basades en un enfocament més comunicatiu i funcional, amb més presència de la llengua oral.

Fonaments de Dret

- Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació (BOE 4/05/06 núm.106), modificada per la Llei Orgànica 8/2013, de 9 de desembre, per a la millora de la qualitat educativa. (BOE 10/12/13 núm.295)
- Decret 119/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el Reglament orgànic de les escoles públiques d'educació infantil, dels col·legis públics d'educació primària, i dels col·legis públics d'educació infantil i primària (BOIB 5/10/2002 núm. 120)
- Decret 120/2002, de 27 de setembre, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels instituts d'educació secundària (BOIB 5/10/2002 núm. 120)
- Decret 45/2016, de 22 de juliol, per al desenvolupament de la competència comunicativa en llengües estrangeres als centres educatius sostinguts amb fons públics de les Illes Balears (BOIB 23/07/2016,núm.93)
- Decret 32/2014 de 18 de juliol, pel qual s'estableix el currículum de l'educació primària a les Illes Balears (BOIB 19/07/2014, núm.97), modificat pel Decret 28/2016, de 20 de maig (BOIB 21/05/2016, núm.64)
- Decret 34/2015, de 15 de maig, pel qual s'estableix el currículum de l'educació secundària obligatòria a les Illes Balears. (BOIB 16/05/2015, núm.73), modificat pel Decret 29/2016, de 20 de maig (BOIB 21/05/2016, núm.64)
- Ordre ECD/65/2015, de 21 de gener, per la qual es descriuen les relacions entre les competències, els continguts i els criteris d'avaluació de l'educació primària, l'educació secundària obligatòria i el batxillerat. (BOE 29/01/2015, núm.25)

- Ordre del conseller d'Educació Cultura i Esports, de dia 12 de maig de 1998, per la qual es regulen els usos de la llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, com a llengua d'ensenyament en els centres docents no universitaris de les Illes Balears (BOCAIB núm. 69 de 26/05/1998)

- Ordre del conseller d'Educació i Cultura de dia 14 de juny de 2002, per la qual es regula l'elaboració i l'execució del Programa d'acolliment lingüístic i cultural adreçat a l'alumnat d'incorporació tardana al sistema educatiu de les Illes Balears que cursa estudis als instituts d'educació secundària (BOIB 4/07/2002, núm.80)

2. Context sociolingüístic del centre

El punt de partida del nostre projecte lingüístic és la realitat lingüística i sociocultural del nostre centre i de l'entorn on està situat.

2.1. Famílies

El percentatge de famílies de parla catalana és del 17,9 %, de parla castellana és de 69 % , i d'altres llengües del 13,1%. Això indica que el percentatge de famílies no catalano-parlants és del 82,1%. En les següents dades poden comprovar el nombre d'alumnes:

NACIONALITAT	NOMBRE D'ALUMNES	LLENGUA USADA A CASA
Argentina	2	2 Castellà
Colòmbia	2	2 Castellà
Equador	1	1 Castellà
Italià	1	1 Italià
Marroc	5	5 Marroquí
Nigèria	2	2 Nigerià
Polònia	3	3 Polonès
Regne Unit	1	1 Anglès
Romania	1	1 Romanès
Senegal	4	4 Senegalès
Ucraïna	1	1 Ucraïnès
Uruguay	2	2 Castellà
Veneçuela	1	1 Castellà

Xina	1	1 Xinès
Espanya	185	38 català 147 castellà

En la localitat de S'Il·lot, la majoria de famílies treballen en el sector serveis, majoritàriament en hosteleria, amb contractes temporers. Un alt percentatge de les famílies del centre són famílies amb un nivell cultural mitjà-baix. Pel que fa a l'aprenentatge de llengües, si generalitzam podríem dir que molts d'ells arribaran a aprendre l'alemany de manera funcional per necessitat al treball, però, segurament molts pocs, s'interessaran per aprendre la llengua catalana.

Davant aquesta situació creiem necessari fer immersió en català al nostre centre. És l'única opció viable per poder garantir als nostres alumnes el domini de les dues llengües oficials al final de l'escolaritat obligatòria.

2.2. Entorn

El nostre centre està situat al terme municipal de Manacor, a la localitat de S'Il·lot. Per tant, és un centre que pertany a la comarca de Llevant i és una zona costanera.

El desenvolupament econòmic, com a la resta de l'Illa s'ha consolidat arran del turisme. Això ha donat lloc al fet que la població hagi crescut desmesuradament per la immigració, donant al poble característiques típiques de població costanera de Mallorca: jove, gran dinamisme econòmic i comercial, sobre dimensionament del sector serveis en els mesos d'estiu i mescla de cultures.

TRETS MÉS CARACTERÍSTICS:

- Forta immigració de treballadors, sobretot de la Península Ibèrica, en gran majoria d'una província d'Andalusia, i també de països d'Amèrica Llatina.
- Assentament d'estrangers, que queden a viure tot l'any.
- Ús quotidià del català quasi inexistent.
- Gran expansió urbanística.
- Població jove, per tant població escolar en augment.
- La població viu majoritàriament del turisme.
- Aquests trets fan que l'alumnat sofreixi molts de desplaçaments temporals.
- L'agricultura i ramaderia quasi bé no existeixen.

3. El tractament de la llengua catalana com a llengua vehicular i d'aprenentatge.

La llengua catalana, com a llengua pròpia de les Illes Balears és la llengua usada com a vertebradora de l'ensenyament, com a llengua vehicular i d'aprenentatge, i com a llengua de l'àmbit administratiu i de comunicació del centre.

D'aquesta manera, és l'eina de cohesió i d'integració en el centre i és el vehicle en les relacions entre els membres de la comunitat educativa.

El centre afavoreix que la llengua catalana sigui també la llengua de comunicació i de relació amb les famílies. L'equip directiu vetlla perquè la llengua catalana no quedi limitada a una llengua exclusivament d'aprenentatge, per tant, intenta dinamitzar l'ús del català en tots els àmbits de convivència i de comunicació quotidiana al centre. També preveu mesures per pal·liar les dificultats que pugui generar la manca de coneixements de llengua catalana (i sovint, també de llengua castellana) entre alguns pares, mares o tutors, sobretot nouvinguts.

En els contextos sociolingüístics en els què hi ha alumnat que desconeix la llengua del sistema educatiu de les Illes Balears, s'aplicaran les estratègies d'immersió lingüística per tal d'aconseguir que, en acabar l'ensenyament obligatori, aquest alumnat, i per conseqüència la resta d'alumnat del centre, tinguin el mateix coneixement del català com del castellà.

Es prioritzarà el treball de la llengua oral en tots els seus registres. Així com s'especifica al nostre Projecte Educatiu, el paper de la llengua oral és fonamental: aprendre a parlar, a escoltar i, a exposar i dialogar per aprendre. Pel que fa a l'ensenyament de la llengua escrita, remarcam, així com també s'esmenta al Projecte Educatiu del centre, es respectarà el procés individual d'accés a la lectura i a l'escriptura, però tenint com a objectiu final aconseguir que els alumnes en acabar l'ensenyament obligatori siguin lectors i escriptors competents. Per aconseguir-ho partirem del respecte a aquests processos, donant temps a l'infant i guiant a aquell que així ho demana, sempre tenint en compte les necessitats emocionals i educatives, i sense oblidar el Currículum com a referència.

L'aprenentatge de la llengua catalana és responsabilitat del claustre de mestres del centre. Encara que es respectarà que el mestre de llengua estrangera sempre es dirigeixi als membres de la comunitat educativa en llengua anglesa, així aquests membres hauran de prendre consciència i actuar en responsabilitat amb aquesta figura.

Pel que fa a l'àmbit administratiu i de comunicació del centre, la llengua usada i respectada pels membres de la comunitat educativa és la llengua catalana (documents administratius, comunicacions internes i externes, retolació al centre, etc) L'associació de pares i mares usa també la llengua castellana en les comunicacions pròpies, en les seves comunicacions sempre utilitza les dues llengües oficials.

4. El tractament global de les llengües curriculars en els processos d'ensenyament i aprenentatge (Llengua catalana, Llengua castellana, Llengua anglesa)

4.1 Mesures per a la coordinació i la integració curricular.

El centre té com objectiu propiciar la coordinació i la integració de les llengües curriculars, Català, Castellà i Anglès, per tal de millorar els resultats.

L'equip docent del centre fa possible que les llengües de les famílies dels alumnes tinguin presència al centre, per ajudar a prestigiar-les entre l'alumnat. L'objectiu és educar en la diversitat lingüística i cultural, formar parlants plurilingües i interculturals des de la plena competència en català i també en castellà.

Al centre tenim diferents ambients, cada un d'ells responen a les diferents àrees, i en tots ells la llengua vehicular és la catalana. A l'ambient de llengües, on hi ha tres microambients integrats, els alumnes troben material en català, castellà i anglès, i ells poden usar lliurement el material d'aquest ambient. Per una altra part, en les diferents propostes de taller diaris, sempre es revisa que s'ofereixin tallers de les diferents àrees curriculars, on la llengua vehicular és el català, menys en els tallers de llengua estrangera, que com abans s'ha especificat, la mestra referent, tota la jornada escolar parla en anglès, per tant la llengua vehicular d'aquest taller serà l'anglesa; o els tallers de llengua castellana, on la llengua vehicular d'aquest espai-temps serà el castellà, i en la majoria dels casos, es respecta que sigui el mateix mestre que ho condueix.

Parlant específicament de la llengua estrangera, es vol deixar reflectit que al segon cicle d'educació infantil no s'ofereixen tallers en llengua anglesa, però la mestra referent del centre en llengua anglesa, participa del dia a dia a aquest cicle. Ella està sis hores a la setmana a un dels ambients d'educació infantil i es dirigeix als infants sempre en anglès. En aquest ambient es treballa l'expressió oral a partir de la dramatització i el joc de moviment. El centre remarca en les dinàmiques de joc i activitats més dirigides el treball de l'expressió oral, sobretot als cicles d'educació infantil o primer cicle de la primària, per poder accedir amb tranquil·litat i amb una base sòlida a la lectoescriptura.

El centre assegura la distribució coherent i progressiva del Currículum al llarg de les dues etapes que conformes l'escola, segon cicle d'Educació Infantil i tota l'etapa d'Educació Primària.

El tractament global de les llengües en els processos d'ensenyament i aprenentatge és molt respectat pel claustre del centre ja que els contextos d'ús de cada una de les llengües es fa d'acord amb l'etapa madurativa i les necessitats de l'alumnat, i ofereix oportunitats d'ús significatiu de la llengua catalana, de la llengua castellana i de la llengua anglesa creant així espais d'interacció i comunicació suficientment variats per donar resposta als diferents estils i ritmes d'aprenentatge de l'alumnat.

5. Plantejaments didàctics sobre els quals es fonamenta l'ensenyament de les llengües i com s'articula aquest ensenyament.

5.1- Previsions de caràcter general sobre la metodologia didàctica de l'ensenyament i l'aprenentatge de les llengües curriculars i de la competència comunicativa.

Cal destacar, que aquest curs escolar, la línia pedagògica autodidacta només està establerta en educació infantil i primer cicle d'educació primària; el segon cicle d'educació primària funciona amb una organització més tradicional, amb un horari més pautat i gairebé sense canvis al llarg del curs.

Pel que fa a la comunitat de petits, o el que coneixem com educació infantil, el treball en llengua oral és el que predomina en la lliure circulació de l'infant pels ambients, o la proposta diària dels tallers. Per tant, predominantment, s'usa la llengua catalana, ja que ara per ara els infants no mostren interès per la llengua estrangera, encara que com s'ha

dit abans tenen una persona de referència en aquesta llengua, que és la mestra d'anglès de primària. A comunitat de mitjans, o el que es coneix com a primer cicle d'educació primària, el fet de tenir un ambient de llengües i un ambient de biblioteca, on s'integren les tres llengües curriculars del centre, fa que el treball de la competència comunicativa sigui més pràctica. Els infants poden accedir a qualsevol de les tres llengües perquè a aquests ambients hi troba materials amb els quals poden treballar aspectes gramaticals i de lèxic, als quals no podria accedir-hi amb una organització tradicional d'aula. Després, diàriament s'hi ofereixen tallers de les tres àrees lingüístiques on l'infant hi té el compromís d'apuntar-se. En aquests tallers, de manera més lúdica, i no tant dirigida pel mestre, de com ho seria una sessió magistral, l'alumne pot aprofundir en aspectes de llengua oral o de llengua escrita des de la seva necessitat interna, o per aconseguir una sèrie d'aprenentatges que són requisit per poder assistir a uns determinats tallers, que són pensats per l'adult per captar l'interès dels infants. La proposta de tallers s'ofereix setmanalment perquè els nins puguin triar un taller o un altre, i sempre tingui oportunitat de repetir si així li fa ganes, o ho necessita per poder arribar a altres aprenentatges. El claustre del centre creu en la creació d'espais per treballar les destresses orals i escrites per així reforçar els aspectes més comunicatius, i així es treballa diàriament perquè hi hagi col·laboració i coordinació entre els docents.

5.1- Recursos

Pel que fa als recursos materials i didàctics, aquests estan en revisió contínua pels mestres que estan a l'ambient de llengües i de biblioteca. El centre intenta que sempre siguin recursos materials manipulatius, i sobretot, que siguin atractius perquè l'infant hi tingui interès.

Pel que fa als recursos humans, com hem explicat anteriorment, els mestres usen com a llengua vehicular la llengua catalana, amb excepció del mestre de llengua estrangera, que ho fa sempre en anglès. Si aquesta persona no ho fés per manca de fluïdesa verbal, el centre es trobaria amb aquest handicap, i perjudicaria al procés d'ensenyament-aprenentatge d'aquesta llengua curricular, ja que les sessions magistrals amb llibres de text ja no són utilitzades en l'horari del centre, perquè es potencia la llengua oral.

5.2- Activitats de foment de l'hàbit lector

El centre no creu amb l'obligatorietat de fer llegir llibres o lectures de manera obligada, o per dir-lo d'una altra manera, proposat pel mestre sense que els alumnes hi prenguin part en la decisió.

Al centre hi tenim una biblioteca dotada de lectures molt atractives pels alumnes, aquest espai està obert tota la jornada escolar, i si un infant vol estar-hi llargs períodes de temps hi pot estar. Aquest espai, però amb dimensió més petita, el tenen disponible els infants d'educació infantil als seus espais.

Diàriament s'hi proposa a la biblioteca, ja sigui a infantil com a primària, la lectura/escolta d'un conte. Aquest sempre es contat per un mestre, i si algun nin vol proposar fer lectura d'algun conte també hi té la possibilitat. El claustre no creu amb les lectures obligatòries com a proposta per treballar l'hàbit lector, però si treballa perquè els infants del centre contínuament tenguin contacte amb la lectura.

5.3- Plantejaments sobre l'avaluació de la competència comunicativa.

Per avaluar, ens són útils diferents eines; com ara els indicadors, els criteris i els instruments d'avaluació.

Els indicadors per avaluar partiran de situacions comunicatives reals i significatives a través de les quals l'equip docent recollirà informació i això els permetrà analitzar la planificació de com es treballarà i, si és possible, com es millorarà la competència comunicativa dels alumnes.

Per poder fer valoració dels indicadors, serà necessari partir de criteris com ara la coherència, rellevància, entre d'altres, en quant a la competència comunicativa en llengua catalana.

Els instruments d'avaluació utilitzats en el procés de treball i assoliment de la competència comunicativa, ens ajudaran a obtenir i documentar la informació. Al centre no s'usa com a instrument d'avaluació la prova o exàmen on s'avalua el contingut après al llarg d'un període de temps determinat, el centre usa com a instrument bàsic i primordial d'avaluació l'observació directa de l'infant. També es tindrà molt en compte, sempre i quan hagi adquirit la lectoescriptura, que el nin o la nina cada dia enregistrarà de manera escrita el que ha fet al llarg del dia, com també la tasca duita a terme del mestre que enregistrarà en tot moment: el que fa l'infant, amb qui ho fa i per quant de temps.

6. Especificació de les àrees, matèries o mòduls que s'impartiran en cada una de les llengües.

ÀREA	AMBIENT/TALLER	LLENGUA
Llengua Catalana	- Ambient de llengües - Tallers de llengua catalana	Català
Matemàtiques	- Ambient de càlcul - Tallers de càlcul i matemàtiques	Català
Ciències Socials	- Ambient de ciències - Tallers de ciències socials	Català
Ciències Naturals	- Ambient de ciències - Tallers de ciències naturals	Català
Educació artística	- Ambient d'art - Tallers de música - Tallers de educació creadora/ art	Català
Llengua Castellana	- Ambient de llengües - Tallers de llengua castellana	Castellà
Llengua Estrangera	- Ambient de llengües - Tallers de llengua estrangera	Anglès
Educació física	- Ambient exterior - Tallers d'educació física	Català
Religió/Valors	- Tallers de religió / valors	Català

7. Estratègies organitzatives i curriculars per desenvolupar la competència comunicativa en llengua oral en llengua catalana.

El centre organitza el seu dia a dia en tres moments molt importants, a través dels quals es treballa la competència comunicativa en llengua oral en llengua catalana.

1- Lliure circulació pels ambients

2- Moment del berenar col·lectiu

3- Tallers

Els infants durant les cinc hores lectives han de decidir on estar, amb qui estar i quant de temps hi volen estar, per tant contínuament prenen decisions, moltes de les quals necessiten del treball de la competència comunicativa en llengua oral, i en aquest cas la catalana. És una realitat que molts dels alumnes, així com ja ha quedat reflectit el nombre

d'alumnes que a casa no usen el català, per poder debatre, parlar o interactuar entre iguals, usen el castellà; però com que les dinàmiques de feina i de joc són molt clares, l'ús de català ha anat millorant, encara que la millora es dona de manera molt lenta, sobretot en el joc espontani que és on més costa. Els infants es troben que la seva família fa molts anys que resideixen a S'Illot però expressen que no entenen el català, els fills s'adonen d'aquesta realitat i, en ocasions, mostren les seves relucències a usar el català com a llengua de cohesió de la Comunitat Lingüística de les Illes.

Pel que fa a l'organització curricular, els mestres tant en les propostes de materials dels diferents ambients com també en les propostes de taller, tenen present contínuament que la llengua vehicular és la catalana, per tant, no hi ha lloc a una altra llengua, només si es tracta de tallers de llengua castellana o de llengua anglesa, que ja abans s'ha esmentat que la llengua vehicular en dits moments és la castellana o l'anglesa.

Així com els infants passen a estar al grup d'assemblea, una vegada al trimestre, han de fer una presentació sobre el projecte d'investigació que ells hagin triat, d'aquesta manera han de treballar la part de la competència en llengua oral per així distribuir la informació que volen transmetre de la millor manera.

8. Criteris per a l'atenció específica d'alumnes d'incorporació tardana amb desconeixement de la llengua catalana i, si fos també el cas, de llengua castellana.

Al centre hi ha contínuament moviment en quant a la matrícula, i gairebé sempre hi ha infants que es troben amb la situació d'incorporació tardana. La gran majoria d'aquests alumnes desconeixen el català, encara que en alguna situació hem tingut alumnes que desconeixien les dues llengües oficials.

Els mestres estan molt conscienciats sobre aquest tema, ja que es tracta d'una peculiaritat del centre i de la comunitat educativa que el conforma.

Els infants, ja sigui de comunitat de petits com de mitjans, al tenir una atenció individualitzada contínua, ja que la dinàmica de feina diària és així, ho tenen més fàcil donat que la situació comunicativa és més real per aquests alumnes i treballar la competència comunicativa en català i en castellà és molt propera i significativa. A comunitat de grans, seguint l'organització grup-aula fa que tant l'AD com la PT destinin hores específiques a treballar la part de la llengua i la comprensió d'aquesta amb els nins i nines d'incorporació tardana, intentant que es treballi de la manera més significativa possible donades les circumstàncies d'espai i de materials.

9. Criteris generals per a les adequacions del procés d'ensenyament de les llengües a la realitat sociolingüística del centre amb l'objectiu d'assolir el domini de les dues llengües oficials al final de l'escolaritat obligatòria.

- Promoure activitats, tallers que fomentin l'ús oral de la llengua catalana, com ara teatre, noticiaris, cançons, etc. I d'aquesta manera apropar als infants de manera més significativa a la llengua catalana.
- Evitar prejudicis (comentaris, gestos...) sobre la realitat lingüística del/a nin/a és a dir, sobre la seva llengua materna.
- Apropar a les famílies a la llengua i cultura de les Illes Balears en diferents moments del curs a través d'activitats divertides : teatre, tallers, etc.
- Incloure en diferents moments del curs la cultura i les tradicions de la comunitat d'origen de les famílies.

10. Aplicació, difusió, seguiment i avaluació del projecte.

Pel que fa als infants:

- Organització de tallers (teatres per a famílies, cuina a l'escola, etc)
- Observació diària i directa dels infants, i fer anàlisi d'aquesta observació.
- Registre unificat a través de graelles.

Pel que fa a les famílies:

- Organització de tallers de pares i mares, de mestres i d'alumnes (que puguin participar i exposin coses de la seva vida – trajectòria, tallers de cuina, tallers de teatre...)
- Reunions pedagògiques en petits grups amb les famílies per tractar temes del projecte educatiu i d'aquesta manera acostar-les a la llengua i cultura de les Illes Balears.
- Difusió de propostes del centre per famílies a través de l'app.

Pel que fa al claustre:

- Registre/actes de reunions de coordinació de les diferents comunitats.
- Reunions pedagògiques de mestres de les diferents comunitats.